

Герц Мирослав Мирославович,
здобувач вищої освіти ОС «Магістр»
спеціальності «Економіка»
Ігнатишин Марія Василівна,
к.е.н., доцент кафедри економіки та фінансів
Мукачівського державного університету

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Стимулюванню соціально-економічного розвитку регіонів в умовах фінансової децентралізації приділяється достатньо уваги в багатьох країнах світу. Це пов'язано з тим, що інструменти такої децентралізації виступають одним з найважливіших економічних важелів впливу держави на регіональний розвиток. За їх допомогою відбувається контроль збалансованості бюджетів різних рівнів за рахунок змінювання структури державних видатків, податкових і неподаткових надходжень до бюджету, забезпечується економічне зростання, зайнятість населення і, як наслідок, соціально-економічний розвиток регіонів.

Тому в сучасних умовах реформування бюджетно-податкового законодавства оцінка його ефективності в контексті симулювання соціально-економічного розвитку сприяє встановленню якості фінансового забезпечення регіонів в Україні.

На сьогодні використання ефективних інструментів стимулювання сприяє соціально-економічному розвитку регіонів. Серед таких інструментів особливе значення мають бюджетні, за допомогою яких збільшується економічна активність суб'єктів господарювання, формуються доходи місцевих бюджетів, залежить забезпечення територіальних громад суспільними благами.

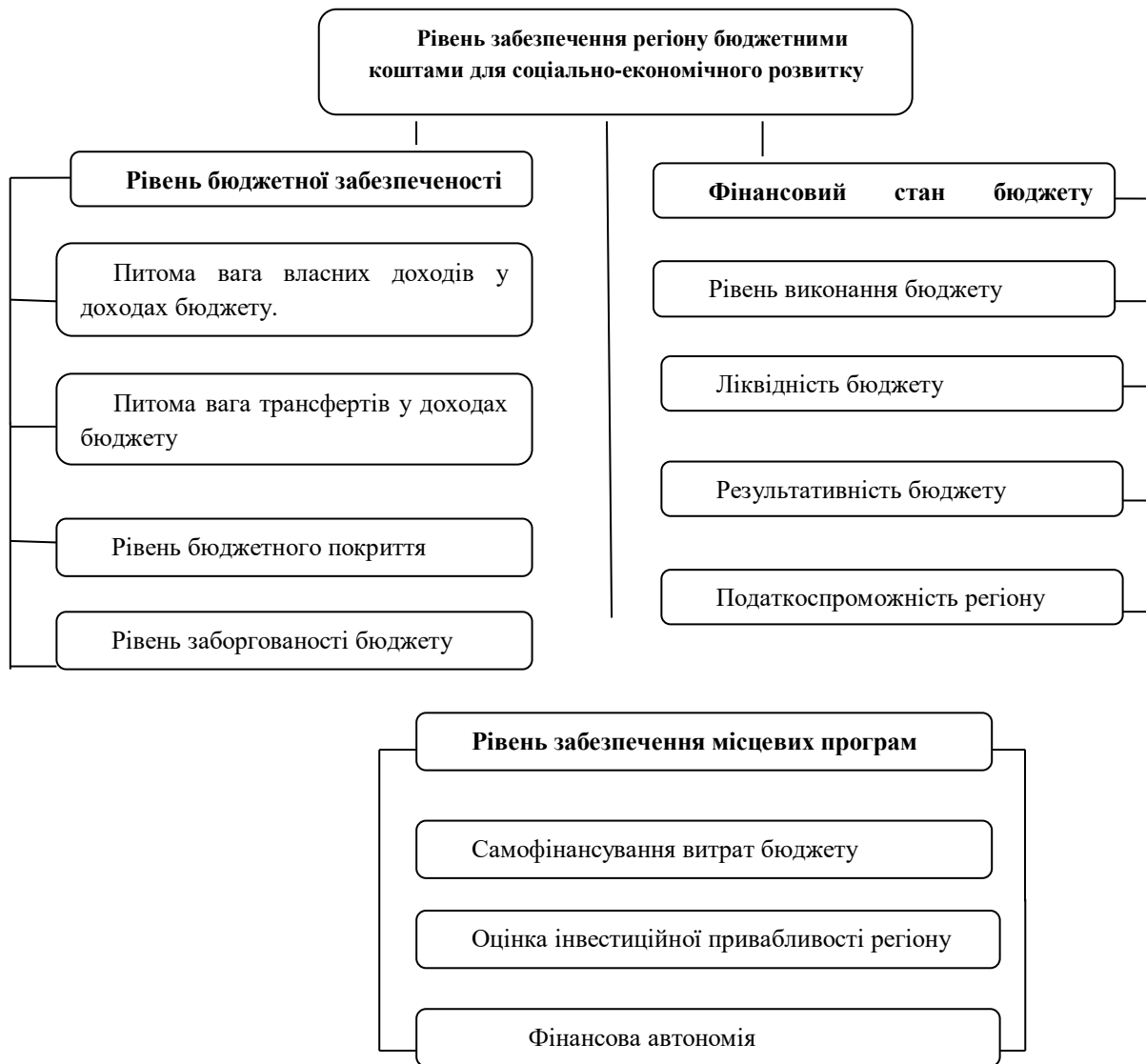
Використовуючи такі інструменти, держава встановлює форми та методи створення необхідних фінансових ресурсів, розвиває або стримує окремі економічні та соціальні процеси в регіонах [1].

На рис.1 наведено класифікацію щодо рівня забезпечення регіону бюджетними коштами для соціально-економічного.

В цілому наведена систематизація показників за класифікаційними ознаками не дозволяє визначити рівень забезпеченості регіонів бюджетними коштами в умовах фінансової децентралізації. Для цього необхідно їх використовувати у поєднанні зі сукупністю критеріїв та методів, а також враховувати економічну і соціальну ефективність виконання місцевих бюджетів.

З таких позицій для оцінки ефективності фінансових інструментів стимулювання соціально-економічного розвитку інструментів можуть використовуватися відповідні методи на основі:

- 1) коефіцієнта податкової лояльності;
- 2) дотримання принципів побудови податкової системи;
- 3) рівня податкового навантаження;
- 4) економетричні (методи кореляційного та регресійного аналізу).

Рис. 1. Класифікація показників визначення забезпеченості регіону коштами в умовах фінансової децентралізації [2]

Для оцінки впливу бюджетних інструментів на соціально-економічний розвиток регіонів, шляхом оцінювання податкового навантаження регіону можна використати формулу 1:

$$q = \frac{\text{Tax}}{\text{GRP}} * 100\% \quad (1)$$

де q – податкове навантаження регіону;

Tax – сума податків, сплачених регіоном у поточному періоді часу;

GRP – ВВП у поточному періоді часу.

Розрахунок податкового навантаження регіонів України характеризує частку їх податкових доходів у загальній вартості товарів, робіт, послуг, вироблених з використанням ресурсів на регіональному рівні за конкретний період часу і включає доходи, які генеруються у регіоні, незалежно від місця проживання та реєстрації робітників і підприємств. Особливістю цієї групи методів є простота розрахунків. У той же час точність оцінки впливу податків на регіональний розвиток є недостатньою.

По перше - при розрахунку податкового навантаження враховуються податки, що надходять до бюджету в поточному році, але не враховуються коригування за рахунок відрахувань, що будуть зроблені в наступному календарному році, але економічно пов'язані з попереднім роком;

По-друге - у показник ВРП не входить додана вартість за неринковими колективними послугами (наприклад оборона), внаслідок чого ВРП за всіма регіонами у сумі є меншим за ВВП;

По третє - при розрахунку податкового навантаження регіону не враховуються митні платежі та відрахування в соціальні фонди, наслідком чого є занижена сума реальних податкових платежів.

Підсумовуючи можна констатувати, що в сучасних умовах реформування бюджетно-податкового законодавства та оцінка його ефективності в контексті симулювання соціально-економічного розвитку повинна сприяти встановленню якості фінансового забезпечення регіонів в Україні.

Список використаної літератури:

1. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [Електронний ресурс]: Розпорядження КМУ № 333-р від 01.04.2014 р. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.

2. Місцеве самоврядування в Україні : сучасний стан та основні напрями модернізації : наук. доп. / редкол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, В. В. Толкованов [та ін.]; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка. — К. : НАДУ, 2014. -С. 4-6.

Гомба Андрій Васильович,
аспірант кафедри менеджменту
та управління економічними процесами,
Пугачевська Катерина Йозефівна
к.е.н., доцент кафедри менеджменту та
управління економічними процесами,
Мукачівського державного університету

АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Відомо, що ефективний розвиток вітчизняних підприємств неможливий без орієнтації на майбутнє і розробки стратегії свого розвитку. Багатьом підприємствам доводиться вирішувати складні питання з приводу того, які зі своїх видів діяльності продовжити, а які припинити, в які необхідно вкласти кошти.

Компанії намагаються вловити тенденцію розвитку ринків, зрозуміти, як і де найкращим чином продовжити своє функціонування. І. Ансофф визначив зміст поняття «стратегічного менеджменту» як - «діяльність зі стратегічного управління

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>